

RC Monitor

zpravodajský týdeník

ROČNÍK VI., ČÍSLO 22

25. říjen 2009

neprodejné

Z OBSAHU

Vatikánský summit pro Afriku, str. 5
Má těhotná žena právo na informace? str. 6
Proměnit slova ve skutek? Snad příště, str. 8
Ježíš Kristus, Nejvyšší Velekněz, str. 13

Tradice Otců

Z listu svatého papeže
Klementa I. [88–97]
Korintánům

Hleďte, milovaní, aby se mnohá Boží dobrodini neobrátila v naše odsouzení, nebudeme-li totiž v důstojném životě svorně konat to, co je v jeho očích dobré a co se mu líbí. Praví totiž kdesi: Duch Páně je světlo, které zkoumá skrýše nitra.'

Mějme na paměti, jak je blízko a že mu není skryto nic z toho, o čem přemýšlíme a uvažujeme. Sluší se tedy, abychom nezběhli od jeho vůle. Raději ať se nad námi pohoršují lidé pošetilí a nerozumní, kteří se povyšují a vychloubají v pýše nad svou výmluvností, nežli Bůh. Pána Ježíše, jehož krev byla za nás dána, mějme v zbožné úctě; své představené chovejme v uctivosti; starších si važme; mládež učme bázni Boží a své manželky vedme k dobrému: ať prokazují chvalitebnou čistotu mravů; v bezúhonnosti ať ukazují své laskavé smýšlení, a mírnost svého jazyka ať osvědčují mlčením; svou lásku ať věnují ne podle náklonnosti, nýbrž v počestnosti rovným dílem všem, kdo se bojí Boha.

Naším dětem ať se dostane křesťanské výchovy: ať se naučí, jakou moc má u Boha pokora, co u něho zmůže svatá láska, jak dobrá a vznešená je bohobojnost a že je záchranou pro všechny, kteří v ní svatě žijí s čistou myslí. Neboť on zkoumá myšlenky a úmysly; jeho dech je v nás, a odejme jej, kdy chce

To vše upevňuje víra v Krista. On sám nás totiž k sobě volá skrze Ducha Svatého: Pojďte, mé děti, ke mně blíž a slyšte, budu vás učit, co je bázeň Boží.

„Jsou-li kostely zavřené, zraňuje to Kristovo Tělo“

Překvapilo mě, jak živý ohlas měla naše zpráva o výroku kardinála Schönborna: „Nezavírejte dveře kostela, prosím vás!“ Lidé o něm debatují před kostelem i na internetu.

Kardinálova výzva mi leccos připomněla. Například to, že ještě na přelomu padesátých a šedesátých let, kdy jsem začala chodit do práce, jsem mohla během polední přestávky zajít do kostela na krátké „nadechnutí“. Nebo to, co napsal Bruce Marshall v „Plné slávy“ o katolících, kteří se liší od protestantů tím, že si odskočí do kostela mezi nákupem v tržnici a u pekaře.

Od té doby se u nás odehrály některé změny. Například přišly do módy starožitnosti: kdo by si v padesátých letech dával do bytu barokního andělíčka, když moderní zařízení z umělé hmoty je o tolik lepší? Lidé také ztratili zbytek civilizačních zábran: krást v kostele bývala přece jen „silná káva“ – dnes už ne.

Začali k nám jezdit za starožitnostmi obchodníci ze západu, a to už neustalo. Krádeže v kostelích bývají prováděny na objednávku. Na objednávku, která při-

chází ze západní Evropy – té civilizované, o tolik slušnější části našeho kontinentu (jak tvrdí někteří).

Je pravda, že se stalo zvykem krást v kostelích i květiny a jiné drobnosti, ale hon po starožitnostech je nejmocnějším motivem zavírání kostelů. A tak Kristus svátostný zůstává osamělý a my jsme osamělí bez rozhovoru s Ním. Město jako by oněmělo.

Dveře kostelů je třeba znovu otevřít, stůj co stůj. Nejen pro nás, kdo se tam chodíme modlit, ale i pro ty ostatní, jimž ticho a dech posvátna pomáhá se zastavit a popřemýšlet.

Je to ovšem problém, v němž nemůžeme nechat faráře a farnosti samotné. Problém musí řešit Církev jako celek. Ve Velké Británii už funguje nadace „Otevřený kostel“, která poskytuje farnostem poradenství o zabezpečovacích systémech a shání peníze, jimiž tyto systémy spolufinancuje. Bez podobných iniciativ se neobejdeme, a práce v nich je především práce pro laiky.

Michaela Freiová

ZPRÁVY

Pět nových světců

Svatý Zygmunt Felix Felinski

Svatý Damián de Veuster

V neděli 11. října svatořečil Benedikt XVI. pět nových světců.

Bl. Zygmunt Felix Felinski (1822–1895) Narodil se na Volyni, tehdy ruském území. Jako chlapec mu zemřel otec, matku poslali do vyhnanství na Sibiř pro vlasteneckou sociální činnost. Studoval v Moskvě a v Paříži, pak vstoupil do semináře v Žitomiru. Jako kněz založil Kongregaci františkánských sester Mariiny rodiny. V lednu 1862 byl jmenován varšavským arcibiskupem. Rusové tehdy brutálně potlačili polské povstání: na protest proti tvrdým opatřením Církve na čtyři měsíce zavřela kostely. V únoru nový arcibiskup nechal kostely otevřít a všude konat 48 hodin výstav Nejsvětější svátosti. Horlivě reformoval Církev ve své diecézi a bránil ji proti politickým zásahům Rusů. V březnu 1863 napsal caru Alexandrovi II. dopis, kde žádal ukončení násilí a protestoval proti oběšení kapucína Agrypina Konarského. Za to byl poslán do vyhnanství do Rostova na Donu, kde strávil 20 let. Po jednáních mezi Svatým stolcem a Ruskem se usadil v Krakově. Ve vyhnanství napsal řadu knih.

Dalším svatořečeným z 11. října se stal **P. Damián de Veuster (1840–1889)**. Pocházel z Flander a stal se členem Kongregace Nejsvětějšího srdce Ježíšova misijního řádu. Působil v Tichomoří, dobrovolně odešel na ostrov Molokai,

kde byli izolováni malomocní. Působil zde do konce života, nakonec se nakazil a na malomocenství (Hansenovu chorobu) zemřel. Je nazýván mučedníkem charity. V roce 2005 ho Belgičané v anketě označili za "Největšího Belgičana".

Svatořečena byla také **Jeanne Juganová (1792–1879), sestra Marie od Kříže**. Od mládí pečovala o chudé staré lidi. Shromáždila kolem sebe ženy, které chtěly spojit tuto péči s náročným modlitebním životem. Tak vznikly Malé sestry chudých, jejichž špitály se rozšířily po celé Evropě a Amerikách.

Dalším svatořečeným je **P. Francisco Coll (1812–1875)**, který si přál vstoupit do dominikánského řádu, ale zabránila mu v tom nucená sekularizace, když byly ve Španělsku potlačeny všechny řehole. Na kněze byl vysvěcen tajně, tajně složil slavné sliby a zůstal dominikánem v srdci až do konce života. Působil jako diecézní kněz a kazatel. Založil Kongregaci dominikánských sester Nanebevzaté, která se věnuje vzdělávání dívek.

Do pětice osobností povýšených k úctě oltáře patří také **Rafael Arnáiz Barón (1911–1938)**, oblát řádu trapistických cisterciáků, jehož krátký život byl poznamenán těžkou nemocí. Byl velkým ctitelem Panny Marie.

RC

Mimořádná eucharistická událost v Polsku

Před půl rokem došlo v Bialostocké diecézi k události, o níž se veřejně referuje až teď. Během přijímání spadla jedna hostie na zem. Jelikož kněz nemohl hostii sám sníst, vložil ji do *vascula* naplněného vodou (tyto dva postupy Církve předepisuje), kde se hostie rozpustí, takže již není způsobou chleba. Když kněz po několika dnech nádobu otevřel, zjistil, že voda má rudé zbarvení. Vylil tedy vodu na korporál a když se tekutina odpařila, nechal tkaninu prozkoumat. Prozkoumali ji dva nezávislí specialisté university v Bialystoku a oba konstatovali, že jde o tkáň lidského srdce, které prodělalo smrtelný zápas.

Bialostocké biskupství ustavilo komisi, která konstatovala, že událost ve svatoantonínském kostele v Sokółce neodporuje učení Církve, naopak je potvrzuje. Biskupství tedy zázrak uznalo a příslušná akta posílá do Říma.

Kathnet

Příběhy perzekvovaných duchovních ve Strahovském klášteře

Osudy těch, kteří zasvětili život Bohu, a stali se proto terčem komunistické perzekuce, připomene výstava nazvaná *Pronásledování římskokatolické církve v Československu 1948–1960*. Expozice, umístěná v prostorách Strahovského kláštera, bude k vidění od 16. října do 8. listopadu.

Teprve po 20. letech se může veřejnost blíže seznámit s detaily proticírkevních represí, které byly namířeny nejen proti kněžím, řeholníkům a řádovým sestrám, ale také proti laikům. „Ačkoli se tato etapa novověkých českých dějin týkala velkého množství lidí a zanechala mnoho morálních a materiálních škod, nebyla veřejností po roce 1990 ještě komplexnějším způsobem doceněna,“ upozorňuje kurátorka výstavy Vladimíra Vaničková.

O expozici projevil vážný zájem české velvyslanectví ve Vatikánu, které v současné době projednává možnost přenesení projektu do Říma.

V. Vaničková

Svatá Marie de la Croix

Svatý Francisco Coll y Guitart

Svatý Rafael Arnáiz Barón

ZPRÁVY

Čeští biskupové hájí Litvu proti parlamentu EU

Prohlášení České biskupské konference

Prohlášení České biskupské konference k Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. září 2009 o litevském zákonu na ochranu nezletilých osob před škodlivým vlivem zveřejňovaných informací

Česká biskupská konference sleduje s obavami dění v Evropském parlamentu v souvislosti s litevským Zákonem na ochranu nezletilých osob před škodlivým vlivem zveřejňovaných informací, který dne 14. 7. 2009 schválila značná většina poslanců litevského parlamentu.

Evropský parlament v usnesení ze dne 17. září 2009 konstatoval, že tento Zákon na ochranu nezletilých osob před škodlivým vlivem zveřejňovaných informací je třeba revidovat.

Aniž by se Česká biskupská konference vyjadřovala k podrobnostem a jednotlivým částem tohoto zákona, oceňuje přijetí tohoto zákona jako potřebnou iniciativu v prostoru Evropské unie, směřující k ochraně dětí i práv

rodičů na jejich výchovu, neboť nepřipouští „přímo šířit mezi nezletilé osoby zveřejňované informace, které propagují homosexuální, bisexuální nebo polygamní vztahy, jelikož mají škodlivý vliv na rozvoj nezletilých osob.“

Zmíněné usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. září 2009 zpochybňuje svrchovanost členských států EU a základy, na kterých EU vznikla, a popírá princip subsidiarity.

Suverénní členské státy EU mají odpovědnost za právní ochranu jejich občanů, včetně dětí a mládeže a za podporu rodičů při jejich výchově. Orgánům EU nepřísluší, aby v tom členským státům zabráňovaly, neboť zdravý vývoj dětí a mládeže je podmínkou pro další existenci jednotlivých evropských národů.

Praha 12. října 2009

*Mons. Jan Graubner,
arcibiskup olomoucký,
předseda České biskupské konference*

Teorie genderu je pro africkou kulturu smrtící ideologií

Arcibiskup Robert Sarah, sekretář Kongregace pro evangelizaci národů, řekl na probíhající synodě afrických katolických biskupů v Římě, že teorie genderu je smrtící ideologií a je cizí africké kultuře. Je vnucována zemím Afriky ze Západu a přináší sebou spoustu zel včetně potratů, umělé antikoncepce a legitimizace homosexuality. Afrika se musí bránit proti kontaminaci intelektuálního cynismu Západu. Je naší pastorální povinností poučovat o hrozbách této smrtící ideologie. Je to základ politické a kulturní destrukce přirozené rodiny. Teorie genderu vytváří tlak na zákonodárce, aby sepisovali zákony příznivé pro všeobecný přístup k antikoncepci a potratovým službám a pro homosexualitu. Právo volby klade jako nejvyšší hodnotu této nové etiky, ve které homosexualita se stává kulturně akceptovatelnou volbou a dostupnost této volby musí být propagována. Kvůli nediskriminaci vytváří tato ideologie vážná bezpráví a ohrožuje

je pokoj. Není mír, pokoj, stabilita ve společnosti bez rodiny, bez spolupráce mezi mužem a ženou, bez otce a bez matky.

Arcibiskup Sarah tak reagoval na poznámky jednoho biskupa, jenž varoval před pronikáním západních neziskových organizací do Afriky a který řekl, že tyto organizace mají skrytou agendu prosazování antikoncepce a potratů jako části politiky kontroly porodnosti.

Teorie genderu je materialistická filosofie, která pohlíží na lidskou sexualitu jako na něco, co není vnitřně dané lidské osobě, ale jako na sociální konstrukci založenou na volbě. Je to zásadní ideologie za mezinárodní hnutím směřujícím k legitimizování a prohlášení účinků sexuální revoluce na Západě pro celý svět. Feministka Simone de Beauvoir, jedna z jejích zakladatelů, shrnula genderové ideje, když řekla: „Člověk se nerodí ženou, stává se jí.“

HPŽ ČR

Film o fatimském zjevení

Nový film o zjevení v portugalské Fatimě se začal 13. října promítat v USA. Režiséři Ian a Dominic Higginsovi své dílo nazvali *Třináctý den*. Líčí v něm zjevení Panny Marie podle vzpomínek vizionářky sestry Lucie. Ukázkou z filmu lze shlédnout na *Kathtube* nebo na internetových stránkách projektu www.the13thday.com.

Kathnet, RC

Mladí pro obnovu liturgické hudby

Skupina mladých liturgických varhaníků protestuje proti hudební dramaturgii, která byla uplatněna při mši svaté, kterou slavil Svätý otec ve Staré Boleslavi. Domnívají se, že byly porušeny i některé liturgické normy, ke kterým jsou oni při své varhanické službě vedeni. Protestují zejména proti tomu, aby byli mladí v církvi automaticky ztotožňováni se zájemci o rytmickou a populární hudbu při liturgii. Skupina sestavila otevřený dopis <http://dopis.varhanici.info>, ve kterém žádá biskupy o nápravu. Výzvu podepsalo několik set věřících, mezi nimiž je řada známých a zaslužilých chrámových hudebníků.

SDH

Na africké synodě byla řeč také o víře v čarodějnice

Nigerijský biskup Augustin Obora Akbuze hovořil o smutném fenoménu víry v čarodějnice a honu na ženy, o kterých se věří, že jsou spolčeny se silami zla. „Jsou davem zavlečeny do buše a tam zmasakrovány.“ Bohužel, ne všechny církve pomáhají vykořeňovat tyto pověry.

„Některá letniční křesťanská společenství se nezřídka přímo účastní honu a mučení takzvaných čarodějnic,“ dodal Nigerijský biskup.

Ra Vat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz. Máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem, můžete se zaregistrovat na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

ZPRÁVY

Afričtí představitelé o národních problémech

Na 4. zasedání synody promluvil arcibiskup z Bukavu o válkách a násilí v jeho zemi. Řekl, že týden před začátkem synody byla jedna farnost vypálena, kněží napadání, někteří vzati jako rukojmí, za něž uniformovaní muži vyžadují velké výkupné. Řekl, že je třeba vychovávat mladé ke smíření a tak „budovat novou budoucnost“.

Arcibiskup z burundské Gitegy řekl, že rodiny v jeho oblasti jsou „rozvrácené, destabilizované a ožebračené“. Mnohé z nich nemají vlastní domov ani půdu, a tak dochází k jevům, jako je znásilňování žen a odvozy dětí do ozbrojených guerill. Řekl také, že ve střední Africe „politici využívají etnických napětí k získání a udržení moci“. Úloha Církve je budovat mír a spravedlnost a pomáhat zranitelným v konfliktních situacích.

Biskup z Gweru (Zimbabwe) konstatoval, že v jeho zemi jsou kvůli etnickým rozdílům rozpory i v Církvi.

Maronitský biskup z Káhiry navrhl, aby se formace kněží více zaměřovala na dialog. Arcibiskup z kamerúnské Garouy požadoval totéž ve formaci laiků. „Je třeba věnovat větší pozornost formaci lidí než politickým, ekonomickým a dalším sektorům života“. Jedině tak lze odstranit společenská zla.

Apoštolský vikář libyjského Tripolisu připomněl, že v Africe je přes milion lidí bez domova. Proto mnozí utíkají do Evropy, kde vykonávají špatně placené, nebezpečné práce, a ženy jsou nuceny k prostituci.

Všichni řečníci tohoto dne zdůrazňovali, že Církev musí být činitelem smíření.

Biskup z ghanského Sunjani vysvětlil, že mnoho žen v jeho zemi je nuceno žít v polygamii a kvůli tomu je jim odmítán přístup k svátostem. Církev musí této situaci čelit. Přístup ke svátostem by těmto ženám pomohl získat od Církve mír a smíření od Krista, který přišel volat hříšníky a ne ty, kdo se pokládají za spravedlivé.

Arcibiskup z konžského Mbandaka-Bikoro řekl, že Církev v Kongu od začátku budovala dobré školy, jež byly i místem apoštolátu. Ale krize způsobená kontinentálními válkami vzdělání poničila. Špatné vzdělání frustruje mládež.

Předseda biskupské konference Lesotha žádal, aby sesterské církve působily na své vlády, jež by neměly africkým církvím vnucovat ideologie, jež jsou Africe cizí. To se týká zejména ochrany života.

Také johanesburský arcibiskup potvrdil, že mravní hodnoty, jež jsou Africe vlastní, jsou ohrožovány globální etikou, jež vnucuje odlišné významy pojmům rodiny, manželství a lidské sexuality. Africké kultury se octly pod tlakem liberalismu, sekularismu a lobistů z OSN. Zde mají důležitou úlohu pokřtění laici. Je třeba je podporovat ve veřejném působení a prosazování katolické víry. Hierarchie sama to nezvládne.

Zenit, VIS

Na synodě se hovoří o ještě užší spolupráci

Na synodě o Africe promluvil patriarcha etiopské pravoslavné církve Abuna Paulos. Připomněl dlouhou tradici víry v Etiopii, která je po Palestině první zemí, jež uvěřila v Krista. „Afrika je náboženský kontinent, kde lidé věří ve všemocného Boha už po staletí,“ řekl patriarcha. Žili zde slavní učenci a církevní otcové, mniši, mučedníci a světcí. Připomněl, že Afrika je kontinent bohatý na plodnou půdu a přírodní zdroje. Civilizace na jiných kontinentech čerpá z africké práce a zdrojů, ale tyto zdroje využívají bohaté národy. Na nich je Afrika stále závislá. „Křesťané mají být posly změny a přinášet spravedlnost, mír, smíření a rozvoj,“ řekl patriarcha.

Biskup Maroun Elias Lahham z Tunisu si stěžoval, že v pracovním dokumentu se mluví o vztazích s islámem v jediném odstavci, věnovaném subsaharské Africe. Přitom většina afrických muslimů žije v severní Africe a vzta-

hy mezi nimi a křesťany jsou jiné než v Evropě, subsaharské Africe a v arabských zemích Středního východu. V severní Africe není Církev svobodná, ale není ani pronásledovaná. Má svobodu bohoslužeb. V severní Africe se o rigorózním a fanatickém islámu smýšlí kriticky.

Na synodě také promluvili zástupci pěti kontinentů, jež jsou s Afrikou solidární. Biskup Wilton Gregory z Atlantidy řekl, že z Afriky přišlo mnoho duchovních, kteří slouží věřícím v severní Americe. Podobně američtí křesťané pomáhají místním církvím v Africe.

Předseda Federace biskupských konferencí Oceánie, biskup Peter Ingham z Austrálie, rovněž vyjádřil přání spolupracovat s Afrikou. Společně musejí bojovat proti metle AIDS, který se zde šíří zvláště na Papui-Nové Guinei. Austrálie se začala znovu angažovat v africkém důlním průmyslu, ale dolo-

vání nesmí přispívat k nestabilitě a konfliktům.

Evropský představitel kardinál Peter Erdö z Ostrihomu požadoval větší spolupráci v církevních otázkách, výměnu liturgických a katechetických zkušeností a společně budování Církve všude na světě.

Arcibiskup Raymundo Damasceno Assis z brazilské Aparacedy vyjádřil za Latinskou Ameriku vůli ke spolupráci. Nabídl možnost kněžské formace Afričanů v některé z místních latinskoamerických církví, jež mají větší zdroje.

Arcibiskup Orlando Quevedo z filipínského Cotabato řekl, že místní církve v Asii a v Africe jsou si blízké svým „mládím“. „Chudobu a mládí mají společné,“ dodal. Cení si tradičních rodinných hodnot a jsou místem setkání křesťanství, islámu a domorodých náboženství.

Zenit, VIS

POHLED Z ŘÍMA

Vatikánský summit pro Afriku

Jak souvisí africká synoda s pěti novými světci

Už dva týdny žije Vatikán problémy Černého kontinentu. Každodenní zasedání Synody biskupů pro Afriku, kterých se vedle 250 delegátů tamních diecézí účastní také papež a šéfové úřadů Římské kurie, ovládla život Svatého stolce a bude tomu tak ještě po celý příští týden. Není divu. Afrika nás stále znovu zaskakuje rozsahem a množstvím svých problémů, daleko přesahujících hlavní téma Synody (*Církev v Africe ve službě smíření, spravedlosti a míru*). AIDS, vleklé konflikty, hlad, kruté zacházení s dětmi a ženami, bezohledná hospodářská kolonizace ze strany Číny a arabských zemí, hospodářská stagnace, agresivní expanze islámu – to jsou jen některá z témat, která pronikla zpoza zdí synodní auly. Je to jen nevelký zlomek toho, o čem se nyní mluví ve Vatikánu. Zasedání Synody totiž provází vědomě přijatá diskrétnost. Je reakcí na smutnou zkušenost z minulé Synody pro Afriku v roce 1994, kdy jeden ze synodních otců po návratu domů za pravdu vyslovenou ve Vatikánu zaplatil životem.

Po prvním týdnu afrického měsíce ve Vatikánu byla naplánována slavnost zdánlivě odvádějící od hlavního proudu událostí, totiž kanonizace pěti nových světců. Není mezi nimi žádný Afričan ani misionář z Afriky. Představuje nicméně téměř reprezentativní (jako obvykle mezi novými světci chybí laici) vzorek Církve či spíše jejího apoštolátu: svatý biskup (Zikmund Szczyński), charismatický kazatel (František Coll OP), mystik trapista (Rafael Arnáiz Baron), apoštolka chudých (Jana Juganová) a slu-

žebník malomocných (Damián de Veuster). Jakoby papež chtěl tímto způsobem ukázat, že odpovědí na ohromné, naše možnosti přerůstající problémy Afriky je obvyklé působení Církve, až na to, že v heroické podobě.

Církev v Africe má už dnes být na co hrdá. Od začátku pontifikátu Jana Pavla II. se počet katolíků tohoto kontinentu ztrojnásobil, radikálně se zvýšil také počet místních kněží, kteří již téměř zcela vystřídali misionáře. Ačkoliv katolíci představují sotva 17,5 % obyvatel Černého kontinentu, Církev má primární roli v oblasti vzdělání, zdravotnictví i charitativní činnosti. V mnoha případech na tomto poli zastupuje stát nebo je jeho hlavním spolupracovní-

kem. Minulé úterý o tom mluvil ve Vatikánu Jacques Diouf, generální ředitel Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO). Poděkoval katolíkům za velký přínos v boji s hladem a také za katolickou sociální nauku, která civilizuje africkou politiku. V tomto kontextu stojí za zmínku, že dnes téměř polovina zahraniční charitativní pomoci přichází do Afriky právě prostřednictvím Církve.

Je tu tedy ohromný potenciál, který se může stát skutečným lékem na mnoho bolestí afrického kontinentu, ovšem pod podmínkou, že množství bude odpovídat kvalitě, že celá církev v Africe bude vypadat tak, jako oněch pět nových svatých.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk

Ve Vatikánu probíhá Synoda biskupů pro Afriku. Po tři týdny přes 250 delegátů afrických diecézí, ale také papež a vatikánští kardinálové, hledají záchranu pro Černý kontinent.

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

Proč jen přihlížíte? Proč neargumentujete? Proč nezvěstujete pravdu?

Výzva nigerijského bohoslovce evropským křesťanům

Foto: Ondřej P. Vaněček

Teď je právě čas povstat: každý by měl svým způsobem a ve svém prostředí promluvit. Čtěte! Pište! Mluvte nahlas!

„V západní Evropě, vezmeme-li jako příklad Rakousko, pozorujeme už delší dobu zuřivou kritiku křesťanství, jakousi protikřesťanskou bouři. Být věřícím znamená být v situaci hodné soucitu.

A to je ještě mírně řečeno. Většina křesťanů čeká bezmocně a nečinně na úplné zničení již tak napadaného

Čtu denní tisk a jsem otřesen zjevnou zuřivostí, s níž novináři a redaktoři zveřejňují neodůvodněná tvrzení, vyvozují z nich nelogické závěry a nepřátelsky kritizují církev a její vedení. Pasivita, s níž křesťané na tyto výpady reagují, a to bez jakýchkoli výčitek svědomí, je alarmující.

křesťanství. Starost mi nedělá ani tak to, že by církev tuto těžkou situaci nepřezila (Mt 16,18), nebo že by Kristus svou církev opustil (Mt 28,20). Obávám se míry lhostejnosti, s níž křesťané v této zemi přihlížejí situaci.

Je tu naprostá pasivita, s níž křesťané přistupují k ničivé vlně antikřesťanství. V médiích, především v denním tisku, v časopisech, televizi a rozhlasu, jsou lidé denně konfrontováni s ideologiemi, jimž mohou čelit jen silní, rozlišující duchové a vůči nimž může obstát jen hluboce zakořeněná víra. Otázka zní: Jak se s tím křesťané vyrovnávají? Co proti tomu zatím podnikli?

Čtu denní tisk a jsem otřesen zjevnou zuřivostí, s níž novináři a redaktoři zveřejňují neodůvodněná tvrzení, vyvozují z nich nelogické závěry a nepřátelsky kritizují církev a její vedení. Pasivita, s níž

křesťané na tyto výpady reagují, a to bez jakýchkoli výčitek svědomí, je alarmující.

Jak se může člověk rozhodnout, že bude jen přihlížet k tomu, jak je vše cenné ničeno, že proti tomu nebude argumentovat, že nebude víru bránit a nebude zvěstovat pravdu? Z jakého racionálního stanoviska vychází? Proč ten člověk nevyužije svůj přirozený potenciál k tomu, aby reagoval na negativní vývoj, který vychází z ochromující ideologie?

Teď je právě čas povstat: každý by měl svým způsobem a ve svém prostředí promluvit. Čtěte! Pište! Mluvte nahlas! Musíme se připravit, protože Kristus varoval, že „děti tohoto světa jsou chytřejší než děti světla“ (Lk 16,18).

Tomuto vývoji se nedokážeme postavit, budeme-li jen očekávat zázrak od Boha. Proč by měl Bůh dělat zázraky, když už nám dal možnosti skrze naši víru a náš rozum?

Modlitba je samozřejmě tím prvním krokem, který musíme učinit, ale nesmíme jen zůstat na kolenou. Musíme jednat. Dlužíme to svým potomkům. Lidé vystupují z církve, protože na své otázky dostávají falešné odpovědi a tyto falešné odpovědi dostávají od falešných lidí.

Průměrný Rakušan, který čte deníky, bude spíše nakloněn ztrátě víry než vytrvání ve víře. Nastal čas, abychom se nechali vést Kristem. Dejte všem lidem ve svém okolí najevo, že zde je křesťan. Kde jste? Co vidíte? Co slyšíte? Co víte? Mluvte nahlas! Naši bolesti je naše mlčení!”

*Kizito Chinedu Nweke,
seminarista z Nigérie, studující
na papežské vysoké škole v klášteře
Heiligenkreuz u Vídně.
Europa für Christus*

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

Má těhotná žena právo na informace?

Podmínka „informovaného souhlasu“ s potratem vyvolala na Slovensku protitlak

Slovenské ministerstvo zdravotnictví vytvořilo a prosazuje letos už druhou novelu zákona o zdravotní péči. Ta má zcela popřít novelu téhož zákona schválenou letos v červnu, ve které se podařilo prosadit v případě potratu princip tzv. informovaného souhlasu a další opatření na ochranu matek a nenarozených životů.

V červnu tohoto roku byla na Slovensku schválena novela zákona o zdravotní péči, která zavazovala zdravotnická zařízení, aby lépe informovala ženy před umělým potratem, posilovala práva rodičů k vyjádření souhlasu s potratem, který by měla podstoupit jejich nezletilá dcera a zaváděla dvoudenní lhůtu od poučení, během které by mohla žena promyslet, zda potrat podstoupí.

Součástí informovaného souhlasu byla i informace o alternativách k umělému ukončení těhotenství včetně informací o psychologické, materiální a finanční pomoci v těhotenství, kterou poskytují občanská sdružení, neziskové organizace a další subjekty občanského sektoru. Ministerstvu zdravotnictví bylo uloženo vést seznam těchto subjektů.

Pokud někdo tvrdí, že ultrakonzervativní katolické organizace manipulují ženami, dělají z nich viníky, upírají jim právo rozhodovat o svém těle apod., dosažení této legislativní změny, o které se dva roky snažilo Fórum života,

dokazuje pravý opak. Namísto jakýchkoli forem nátlaku nabízela tato norma ženám, aby pro své zásadní a nevratné rozhodnutí měly dostatek informací. Zejména těm, které se cítily nemilovány, opuštěny, zrazeny, nuceny k utracení plodu, který nosily pod srdcem, poskytovala zákonná úprava prostor k získání informací o možnostech ponechat si dítě.

Fórum života je slovenskou *prolife* platformou sdružující desítky odborníků a téměř čtyřicet organizací. Jeho cílem je spoluvytvářet společnost, která respektuje lidský život od početí po přirozenou smrt a podporuje rodinu jako optimální prostot pro vznik a rozvoj lidského života.

Přestože by se dalo hovořit o velikém, třebaže dílčím vítězství, vzápětí začalo slovenské ministerstvo zdravotnictví pracovat na další novele, která informovaný souhlas opět ruší. V současné době prochází novela meziresortním připomínkovým řízením.

Je absurdní, že ministerští úředníci v materiálu argumentují ve prospěch zrušení informovaného souhlasu „problémy a nejasnostmi“ pro zdravotnická zařízení. Přitom to bylo právě ministerstvo, které zmatky způsobilo samo

vydáním informativního materiálu pro zdravotnická zařízení. Nejvíce ze všeho materiál bagatelizuje fyzické a psychické následky potratu pro zdraví ženy. Začteme-li se dále do důvodové zprávy k návrhu novely, dozvíme se, že „služby spojené s umělým přerušением těhotenství by měly být orientované na klientky, lehce a pohodlně dostupné“ a „směrnice o přerušení těhotenství by měly brát ohled na pokrok v technologiích a postupech včetně možnosti vykonat přerušení těhotenství chemickou cestou.“ (!)

Dále se materiál ohání celou řadou předpisů Světové zdravotnické organizace (WHO), Evropskou strategií na podporu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv apod. Mezinárodních smluv a závěrů různých konferencí od nejvyšší až po expertní úroveň je vyjmenováno asi dvacet. Tyto mezinárodní smlouvy však nijak nebrání v aplikaci normy platné od června. Slovenské ministerstvo nasazuje korunu svým argumentům úplnou perlou – informovaný souhlas zpochybňuje schopnost žen se samostatně a zodpovědně rozhodnout o počtu a čase narození svých dětí.

Silně selhává i argumentace pro zrušení povinnosti souhlasu zákonného zástupce nezletilé těhotné pro vykonání zákroku.

Dokončení na straně 15

Josef Mudra

Ministerstvo zdravotnictví, v jehož zájmu by mělo být zajištění nejlepších možných informací, z nepochopitelných důvodů preferuje nepodložená rozhodnutí.

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Proměnit slova ve skutek? Snad příště...

Nejenom o hudební stránce papežské mše svaté ve Staré Boleslavi

Projev papeže Benedikta XVI., jímž na závěr slavnostní svatováclavské mše ve Staré Boleslavi oslovil mládež, vyvrcholil nezvykle přímo formulovaným apelem: „Papež vás žádá,“ řekl Svätý Otec, „*abyste svou víru žili s radostí a nadšením; abyste rostli v jednotě mezi sebou a s Kristem; abyste se modlili a byli vytrvalí v přijímání svátostí, zvláště Eucharistie a svátosti smíření; abyste pečovali o svou křesťanskou formaci a byli poslušní nauky vašich pastýřů.*“

Kdo pozoroval celé setkání Svatého Otce Benedikta XVI. s mládeží, musel si odnést dojem, že přinejmenším pokud jde o poslední bod, totiž poslušnost vůči církevní autoritě, neexistuje zde, alespoň pokud jej vztáhneme přímo na samotného papeže, žádný problém. Čeští mladí katolíci jsou totiž svému papeži skutečně oddáni: jásavý aplaus jako reakce na Benediktova slova, spontánní skandování papežova jména i závěrečné poselství přednesené papeži jménem české mládeže, v němž řečník, hovořící spatra, bez

papíru, vyjadřoval důvěru v papežova slova a odhodlání mladých „proměnit učení ve skutek“ – tohle všechno dosvědčuje, že česká katolická mládež si Benedikta XVI. skutečně váží, jeho slovům naslouchá a respektuje je. Soudě podle pondělní atmosféry na Proboštské louce, papež Benedikt XVI. je idolem mládeže. Ovšem je tomu skutečně tak?

Krátce po papežově odletu se počaly především na internetu ozývat hlasy, které poukazyvaly na, řekněme, poněkud netradiční hudební stránku pondělní papežské liturgie. Někteří katoličtí bloggeři i náhodní komentátoři vyjádřili své pobouření nad poklesle popovým estrádním stylem hudby, jež chtěla být liturgickou, padla slova jako „disneyland“ či přirovnání k Michalu Davidovi – přičemž podobná negativní hodnocení překvapivě zazněla i od sekulárně orientovaných nevěřících; i oni vnímali zvolený typ hudby jako jaksi nepatřičný.

Především však kritici poukázali na skutečnost, že ať už se to má s ob-

jektivní vhodností či nevhodností zvoleného typu hudby pro liturgické účely jakkoliv, co je zcela nepopiratelné, je, že rozhodně nejde o typ hudby, kterou by za liturgicky vhodnou, nebo alespoň přijatelnou, považoval sám papež Benedikt. A dlužno říci, že mají pravdu.

Papež Benedikt XVI. je jedním z největších žijících teologů, zároveň mu však nechybí ani skvělé hudební vzdělání. Není proto divu, že problematika hudební složky katolické liturgie patří mezi trvalé předměty jeho myslitelského zájmu a že autorem několika zásadních a hlubokých textů, kde se k tomuto tématu vyjadřuje. Názory Benedikta XVI. na to, co je a co není vhodnou liturgickou hudbou, které jsou plodem jeho dlouhodobého promýšlení tohoto tématu, nejsou tedy žádným tajemstvím a není nijak těžké se o nich poučit.

„*Renesanci tohoto typu zažíváme dnes ve velké míře v rockové hudbě a popu, jejichž festivaly jsou antikulturou stejného typu – chuť k ničení, odstranění zábran*

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

všedního dne a iluzí vysvobození a osvobození od svého já v hluku a davu. Jedná se o vykupitelské praktiky, jejichž forma osvobození je však podobná opojnému jedu a proto je křesťanské víře ve vykoupění zásadně protilehlá. ... Proto, a ne z estetických důvodů nebo ze staromilství, musí být hudba tohoto typu z liturgie vyloučena.“ Je snad někdo na pochybách, jaký by asi autor těchto řádek zaujal postoj k boleslavské hudební produkci? Má snad někdo pocit, že ji chápal jako vhodnou součást péče o vlastní duchovní formaci, k níž Svatý Otec mládež tak naléhavě vyzýval? Ano – autorem uvedeného citátu je samozřejmě Joseph Ratzinger, nynější papež Benedikt XVI.

V naší české církvi se velmi hovořilo o potřebě přípravy na papežovu návštěvu. Je přirozené předpokládat, že i onen spatra pronesený krátký projev zástupce mládeže k Benediktovi byl předem dobře připraven, je přirozené mít za to, že Vladislav Janouškovec nemluvil jen tak do větru, když papeži za českou mládež vyjadřoval důvěru a sliboval proměnu nauky ve skutky. A přesto byla česká katolická mládež usvědčena z prázdného tlachání.

Nebylo by snad naprosto samozřejmou součástí poctivé přípravy na papežovu návštěvu, poučit se o jeho tak říkajíc liturgickém vkusu, a pokusit se o to, ne-li řídit se jím v maximální možné míře, tak alespoň vystříhat se toho, co by mohlo působit jako drzá provokace? Nepřikazovala by takový přístup už pouhá zdvořilost vůči hostu? A to už zcela ponechávám stranou fakt, že (jak to výstižně vyjádřil jeden můj přítel) v případě papežské liturgie to není papež, kdo je hostem na spolčů přítomné mládeže, ale právě naopak: přítomná mládež je hostem na papežské liturgii! Navzdory této skutečnosti si ovšem Řím velkoryse nevyhrazuje předchozí schválení veškerých aspektů připravované liturgie – schvalovacím procesem procházejí pouze texty, kdežto pokud jde například o výběr hudby, zde měla právě mládež možnost skutky dosvědčit svoji tak hlasitě proklamovanou oddanost papeži Benediktovi.

Nekřivím tu však české katolické mládeži? Nedopouštím se nepřipustné paušalizace? Během pondělního bole-

...v případě papežské liturgie to není papež, kdo je hostem na spolčů přítomné mládeže, ale právě naopak: přítomná mládež je hostem na papežské liturgii!

slavského programu jsem si totiž všiml, že zdaleka nejsem jediný z přítomných, kdo zvoleným pojetím, mírně řečeno, není nadšen – a to se týká nejen hudby, ale například i pokusů moderátorů přimět shromáždění ke skandování předříkávaných hesel, které se setkalo s reakcí dosti vlažnou. Na mysl se vkrádá otázka: jaký je vlastně většinový postoj mladých českých katolíků ke zvolené podobě boleslavské liturgie? Lze skutečně zvolený „styl“ pokládat za výraz většinového vkusu mladých – anebo se jedná spíše o malou, leč vlivnou menšinu? Jak se vlastně dospělo k závěru, že právě *toto* je způsob prožívání a vyjadřování, vlastní české mládeži jako takové (kdosi se vyjádřil, že mládež prý „musí na liturgii pocítit svůj rukopis“)?

Samozřejmě – nějací jeho zastánci nepochybně existují. To se ukázalo záhy po zveřejnění zmiňovaných kritických ohlasů, když se proti nim zvedla vlna odporu. Obhájcí boleslavské liturgie ukázali na to, že citované názory papeže Benedikta na liturgickou hudbu pocházejí ještě z doby, kdy nebyl papežem, nýbrž kardinálem Josephem Ratzingerem. Navíc se jedná o dokumenty, které

rozhodně nemají závazný charakter, jde pouze o Ratzingerovy soukromé názory. Někteří dokonce tvrdili, že papež sám na závěr liturgie poděkoval hudebníkům za vytvoření krásné atmosféry.

Co k tomu říci? Snad jen dvě věci. Za prvé, na místě jsem byl, a jsem si jistý, že Benedikt žádné poděkování zpěvákům a kapelám, ani žádné jiné pozitivní ocenění provozované hudby nepronesl – jak je ostatně patrné i z televizního záznamu. Naopak, držel se striktně připravených textů a po skončení mše svaté opustil areál zadem, čímž poněkud zaskočil moderátory, kteří vyzývali přítomné k setrvání na místě, abychom se s papežem mohli rozloučit.

Za druhé, Ratzingerovy soukromé názory na liturgickou hudbu jistě nejsou samy sebou pro katolíka závaznou normou. Ovšem i když odhlédneme od skutečnosti, že něco dosti podobného se lze dočíst i v závazných dokumentech Církve (např. v základním dokumentu na toto téma, jímž je *Motu proprio* Pia X. o liturgické hudbě), lze těžko popřít, že postoj, kdy se rozhodnu při přípravě papežské mše hrubě nerespektovat zásadní názory samotného papeže na to, co je a co není v liturgii vhodné a přípustné, s odvolávkou na to, že tyto názory přece nejsou bezpodmínečně závazné, – tedy takovýto postoj rozhodně nelze charakterizovat jako postoj úcty, respektu a poslušnosti vůči papeži. A na tom bohužel nic nezmění ani sebeusilovnější skandování papežova jména.

Lukáš Novák

psalterium

Zpravodaj pro duchovní hudbu Psalterium vychází jako dvouměsíčník od konce roku 2007. Mimo jiné se zde vede diskuse o otázkách hudební liturgiky, sémiotiky a estetiky, která má přímý vztah k vhodnosti či nevhodnosti dané hudby v liturgii. Zájemce o tuto diskusi odkazujeme zejména na tyto články:

ročník 3., 2009, č. 4: Nebezpečným slovům se můžeme bránit jedině tehdy, když jim budeme rozumět, str. 13

ročník 3., 2009, č. 3: SMS – sacred music syndrom, str. 10–11

ročník 3., 2009, č. 2: Co dělá věci tím, čím jsou? aneb Traktát o smrkání do rukávu, str. 14–16

Příloha II/2009 (téměř celá je věnována tomuto tématu)

ročník 2., 2008, č. 5: Poznámky k uměleckosti v hudbě, str. 17–18

Polemika s F. K. – spor nebo nepochopení?, str. 20–21

Salve – hudba a liturgie, str. 22

ročník 2., 2008, č. 4:

Uměleckost v hudbě – Pokračování úvah nad liturgickou hudbou, str. 5–7

Kytara při mši svaté – spor nebo nepochopení?, str. 8–9

Hotová čísla jsou k dispozici mj. v PDF na webu <http://zpravodaj.sdh.cz>, kde je možno jej i objednat.

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

Antropologický pohled na různost pohlaví (1)

Všechno to, co jsme dostali a co jsme, není neutrální

Adam a Eva. Hans B. Grien, 1524

Lidská pohlavnost nám klade otázky, lépe řečeno otevírá okruhy otázek, jež není snadné vyjasnit. Ty se dotýkají řady aspektů, jež jsou mnohoznačné a jež se mění: jejich zjednodušení neprospívá věci. Historicky a kulturně lze vyzdvihnout a zkoumat tyto okruhy:

1. Napětí mezi obecným pudovým tíhnutím a individuální láskou ke konkrétní osobě; šíře pohlavnosti jako daná, stvořená skutečnost i jako etický úkol;

2. Rozdíl mezi ženou a mužem v erotickém chování a dopady tohoto rozdílu; důležitost diferenciací pohlaví a její erotická kultura;

3. Zkušenost obšťastnění i nešťastí v pohlavnosti a zpracování této zkušenosti – skrze omezení, odříkání, sublimaci, věrnost, schopnost nést nesplněné touhy, naplnění i extázi – a všechny jejich mezistupně.

Životně důležité se mi zdá především rozlišování mezi pudem, zaměřeným na spojení v plurálu, a nejvyšší možností erótu, osobní láskou, která se orientuje na singulár výlučně milované osoby.

Učit se zacházet s vlastním i cizím tělem není nic menšího než učit se žít. O to větší jsou nebezpečí, že člověk může ničít nebo být ničten. V zásadě existují tři nejstarší chybné směry vývoje pohlavnosti, známé už z dávných předkřesťanských dob, které působí dodnes.

Předně: zbožštění pudu. V magickém pravěku jsou všechny extatické, opojné stavy, tedy i sexuální požitek, chápány jako bezprostřední zásah tajemna, zásah božského, jsou tak slaveny, ba uctívány: tak tomu bylo u vegetačních mýtů při obřadech plodnosti, při „posvátných svatbách“, v dionýzských kultech. Dnes se tento přístup udržuje v podobě neodpovědného vystavení pudu jakožto cizí síle – v rozkoši orgiastického typu. I v umění hledáme „skrytého škůdce, boha proudící krve. ... ach, z jakého neznáma vztyčil svou božskou hlavu...“, jak to mistrně vyjádřil Rilke (*Třetí duinská elegie*)¹. S touto potencií hrají i média: s ohněm hluboké, ale neuspořádané fascinace, která člověka zasáhne „jako tygr zvenčí“. Jak krásné je nemoci se bránit, podlehnout.

Za druhé: je možné degradovat tělo na animální rovinu, vyloučit duši jakožto orgán celosti, a snížit pud na jeho mechanické odbavování. Takové rozštěpení produkuje sex, jenž se stává zbožím – přesněji řečeno, žena se prodává jako zboží a jako zbožím se jí také pohrdá. Sex je tak „přirozený a prostý hodnocení“ jako sklenice

Foto: www.lib-art.com

vody při žízni, zní známá materialistická teze. Ještě v 19. století chápala ateisticky zabarvená medicína, vtažená do víru osvícenství, všechny životní pochody jako pouhé strojové reakce, tak jak to popsal LaMettrie ve svém *Člověku stroji (L'homme machine)* už roku 1748.

I duševní pocity, včetně lásky, se chápaly jako pochody, jež lze řídit, tedy jako nsvobodné, mechanické. V tomto smyslu se dalo mluvit o „pohlavních částech“

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

tělesného stroje. Tyto části se dají prodat nebo opatřit, ale „celek“ si člověk ponechává pro sebe, i v sexuálním vztahu, tak jako je tomu např. u modelu železnice.

Je tu ale ještě třetí nebezpečné zblouďení – idealismus: tělo se chápe jako cosi odděleného od ducha, co je mu podřízeno. Osoba je tedy opět rozložena na části, rozdíl je jen v tom, že se duchovní složka chápe jako měřítko. Nastupuje stud za to, že člověk vůbec má tělo, jak to často formulovala pozdní antika, a sexualita se považuje za něco zvířecího. Antická slovní hříčka *soma – sema* (tělo jako vězení) působí v západní kultuře v mnoha variantách. Působení této představy je o to silnější, že skutečně není snadné sladit tělo, sexualitu a ducha dohromady. Často je stud prostě odpovědí na pocit, že tyto prvky nějak nejsou v souladu a že právě pohlavnost se sebeovládání snadno vymkne.

Problematické kročení pohlavnosti

I v mimokřesťanském prostoru existuje řada různých transformací pohlavnosti – prostřednictvím tabu, askeze, zřeknutí se pudu, trestu a vyznamenání. Problematickým se toto kročení stává teprve tehdy, když se položí rovnítko mezi sexualitu a její nebezpečí na straně jedné a ženu na straně druhé. Tělesnosti totiž odpovídá v tomto myšlenkovém pochodu pud, instinkt, žádost, zvláště smyslová, přemožení vášní – a vposledku žena jako svůdkyně a had. U Řeků platil vrchol mužské sexuality za ztrátu vědomí nebo „záchvat mrtvice“, který žena způsobuje vědomě – odtud její moc a přírodně-démonické ovládnutí muže – protože neprožívá tento „záchvat“ tak silně. Podřízeností „těla“ se tedy v nám známých kulturách míní podřízení ženy. Právě podřízením ženy se muž pokoušel ovládnout její vzrušující svod.

V židovsko-křesťanském světě se v této oblasti objevuje řada nových podnětů. Navzdory nejrůznějším náboženským konceptům, jež jsou ženě nepřátelské, se tu zavádí rovná hodnota ženy s mužem – žena je obrazem Božím stejně jako muž. Ještě v ráji, tedy před hříšným pádem, dostávají Adam a Eva pokyn výslovně dostát tomuto předobrazu plozením a rozením. Starý zákon hovoří zcela

Já nemám tělo, ale jsem tělo. Totéž platí o sexualitě: pohlaví není něco mimo mne – co mohu „prodat“, co může můj partner zneužít nebo využít – ale jsem muž, jsem žena. To není nic akademického, to rozhoduje o mém vlastním sebehodnocení.

nepředpojatě o pohlavní lásce a vztahu k Bohu – nejzářivějším příkladem je *Píseň písní*, kde je třeba chápat uchvácení milenců jednoho druhým jako Boží touhu po jeho tvorstvu. V neposlední řadě: vtělení Boží je novým počátkem a novou výzvou – jak mohl Bůh vůbec přijmout tělo v jeho pohlavnosti?

Ježíšova praxe

Vposledku rozhodující je často citovaný a skutečně rovný Ježíšův přístup k „druhému“, v představě tehdejší doby méněcennému pohlaví. Ani Buddha ani Mohamed podobné chování neznají... I v těch příbězích, kde se hovoří o pochybené, z pravidel se vymykající sexualitě, jako např. ve scéně s cizoložnicí, se ženou u Jakobovy studně a jejích pěti milencích, s Marií Magdalenou „posedlou démony“, nereaguje Ježíš ani moralisticky ani dobově. Na všech těchto ženách požaduje, aby se především otevřely Božímu království, vůči němuž je všechno ostatní druhořadé, i když to musí mít svůj řád.

Tento přímý, hluboce pomáhající pohled byl v dějinách skutečně zcela přehlazen. I zde byla snižována jak sexualita, tak žena, aniž by to nutně bylo vždycky řečeno. O to více je třeba dnes obnovit toto původní pojetí tváří v tvář vlastní malosti a jednostrannosti kulturních dějin. Vyjádřila bych to takto: jde o mé vlastní vtělení. Já nemám tělo, ale jsem tělo. Totéž platí o sexualitě: pohlaví není něco mimo mne – co mohu „prodat“, co může můj partner zneužít nebo využít – ale jsem muž, jsem žena. To není nic akademického, to rozhoduje o mém vlastním sebehodnocení.

Protože všechno to, co jsme dostali a co jsme, není prostě neutrální, ale je to proniknuto, utvořeno naší vlastní žen-

skostí, naším vlastním mužstvím – byla by nesmírná škoda nechat tento aspekt zvěcnit. Ke zralé osobě patří propojení všech jejích prvků do jednoho celku. Osamostatní-li se sexualita, přechází, tak jako všechny pudy, na rovinu pouhého puzení a tlaku. Není-li však takto potlačována, může patřit – spojena s celkem a okřídlena – k nejsilnějším hybatelům živého sebeuskutečňování.

Být osobou znamená: unést napětí lásky, která se v sexualitě projevuje a směřuje nad ni někam dál. Být osobou znamená: plurál (všech možných partnerů) proměnit v singulár (jen ty). *Píseň písní* užívá pro lásku dvou slov: původní hovoří o *dodim*, což znamená mazlení, laskání, něžnosti, atmosféru obecně pudovou. Ve čtvrté kapitole nahrazuje řeč Písma toto slovo výrazem *ahaba*, které míní lásku plnou bolestné rozhodnosti, jednoznačné hledání jediného. *Dodim* je plurál, *ahaba* je singulár: teprve zde se láska stává vážnou, rozhodující pro život, okřídlenou. Simone Weilová nazvala toto první slovo „řečí tržiště“, to druhé „řečí svatební komnaty“.

Sexualita, dobere-li se svého vrcholu, znamená extázi: opuštění vlastních hranic, jejich přelet. Odtud pochází také stará představa, že láska a smrt patří k téže propasti. A pro tuto extázi je rozhodující, slaví-li se jako vlastní požitek (s libovolně zaměnitelným partnerem), nebo se dává druhému, druhé, v plnosti vůle a citu.

Extáze pohlavnosti je však něčím výjimečným. K lásce patří něco víc než její krásná, okřídlená stránka: jejím všedním dnem je spíše normální soužití, s obvyklými zkušenostmi, nesrovnalostmi, spory a novým vzájemným objevováním. „Manželství se otevírá a přestává zkoušku ohněm v životě manželů, ve stálém hledání přátelství mezi pohlavností a každodenním životem. Host v domě, klidná jednota v jemné, žhavé jinakosti... Utrpení lásky může být tisíckrát lepší než nešťastné manželství, v němž zbylo jen utrpení a jež je neplodné, ale přesto jsou milostná dobrodružství jen rozptýleným potěšením na břehu ve srovnání s velkou plavbou, jíž může být manželství, plavbou, která nekončí stářím, ba mnohdy ani smrtí.“ V těchto větách Ernsta Blocha (*Princip naděje III*) je vyjádřena pravda

ZE ŽIVOTA SPOLEČNOSTI

o skutečném soužití. Vždy k sobě patří extáze a normální život, dobrodružství a věrnost. Sexualita není fascinující tím, že je klamným světlem. Láska zahrnuje celého člověka.

Význam pohlavní diference

Erotická přitažlivost a přibližování pohlaví je v mezikulturním pohledu rovněž založena asymetricky. Napříč náboženstvím i kulturám líčí velké mýty názorně, že žena představuje pro muže hádanku a vábivý úkol, zatímco muž se jí naopak nabízí jako osvoboditel („ten, kdo je svobodný“), jako ten, kdo ji vysvobodí z její uzavřenosti a soběstačnosti. Žena se často jeví jako bytost pasivní, očekávající, při bližším pohledu je to však právě ona, kdo požaduje vysokou, ba nejvyšší cenu, protože klade své podmínky pro sňatek a muže podněcuje k (často nesplnitelným) úkolům. V řadě kultur ostatně panuje zvyk „ceny za nevěstu“.

Tam, kde se kultura erotiky neomezuje na pouhý sexuální požitek nebo na mužskou násilnost, tam je podstatně určována také očekáváním, sebehodnocením ženy. Muž musí – jak říkají prvotní mýty – splnit podmínky zkoušky, jež určuje právě ona, a po jejich splnění nesmí „vypoutat k jiným břehům“. Je to žena, kdo na muže klade požadavky a vábí ho – toto zaslíbení je stejně oblažující jako hrozné, a světová literatura je líčí jako svěbytné, fatální propletení pohlaví: jsou na sebe odkázána, a přesto bojují o moc. Rané mýty jako mýtus o Nibelunzích nebo

Perseus a Andromeda. Freska v Pompejích

Foto: Wikimedia Commons

Už třináctiletým dívkám se v mládežnických časopisech i v televizi vysvětluje, že nejpřimočařejší seberealizace záleží ve vyžití anonymních pudů. Duševní rozpoložení dívek tohoto věku tomu vysloveně protiče.

příběhy o králi Artušovi nezřídka končí krvavou svatbou: muž a žena se setkávají v konečném zániku, ve zkoušce, v níž neobstáli. Boj a vykoupení jsou vzájemné a otevřené: vztahy obou pohlaví znají příklady hlubokých zdarů i nezdarů.

Vzájemná sounáležitost obou pólů a nemožnost jejich záměny

Na ženu číhá velké pokušení v tom, že se hodnotí buď příliš vysoko, nebo příliš nízko: mužské pokušení je vyloučit „poklad v poli“ a „jedinou perlu“ lstit, popřípadě ji ztratit lovem dalších perel. Žena potřebuje muže, aby ji „osvobodil“, muž potřebuje ženu, aby se „osvědčil“: oba póly jsou tedy k sobě přiřazeny způsobem, který nelze zaměnit.

V dnešní době se vytvořila „sexuální kultura“, která už těmto antropologickým skutečností neodpovídá: ženy mají být stejně agresivní jako muži.

Práce na vlastních pocitech, přání vyrovnat se s „klasickým“ ženským postojem, který snáší těžkosti, který investuje čas a energii do vztahů, se tak dostala do zvláštního napětí, když právě v oblasti

sexuality se utváří vlastní citové potřeby podle mediálních vzorů. Už třináctiletým dívkám se v mládežnických časopisech (*Girl*) i v televizi vysvětluje, že nejpřimočařejší seberealizace záleží ve vyžití anonymních pudů. Duševní rozpoložení dívek tohoto věku tomu vysloveně protiče. I když dívky nevědomky ovládají celou škálu sexuálních vznětů, je tato škála orientována na neurčitou přitažlivost i odmítání mužského protějšku, nikoli na vlastní sexuální akt. Předkládá-li se uvolněnost, kterou mají provozovat ženy zbavené mužské nadvlády, pak se právě v těchto nejistých, pro formaci podstatných letků buduje nutková představa, že sexuální vztahy se rychle a volně navazují i ruší. Profesorka kreslení, která v maturitní třídě zadala téma „muži“, mi řekla, že přitom zjistila, jak pro většinu dívek představovali muži jen odpudivý symbol pouhé sexuální žádostivosti, protože ony podle svých vlastních zkušeností považovaly „cenu“ za příliš nízkou.

Sem patří mimo jiné návrat nebo nový vznik kultury nepřímého, zvláště na poli pohlavnosti. Kultura znamená ostatně ve všech souvislostech zvládnutí nepřímého, tedy krocení brutální pudovosti. Je-li možné vyjádřit konflikt nebo i jen přání nepřímé, pak se tímto zvládnutím nepřímého vyhneme bezprostřednímu střetu. V oblasti sexuality to znamená kultivaci přitažlivosti a odpuzování, od záliby k nechuti, od odmítání k souhlasu, aniž přitom ztratíme vlastní osobnost. Naopak: vlastních pocitů se nemusíme vzdávat, ani je nemusíme ospravedlňovat, můžeme je prostě naznačit zprostředkujícím znamením, které nezraní ani nezradí. Taková kultivace je úkolem žen, které v každé společnosti určují jistotu forem a vůbec zvládnutí distance (a samozřejmě také její zrušení). Nezačne-li rozhovor o pohlavnosti u nového zvládnutí diference pohlaví, právě s ohledem na rozdílné citění a chování ženy a muže, pak se investuje energie hledání vlastní identity příliš do jednotlivců, a ne do kultury jako celku.

(Dokončení příště.)

Hanna-Barbara Gerl-Falkowitz,
profesorka filosofie
na Technické universitě v Drážďanech.
Přeložila Michaela Freiová

Zápas mezi satyrem a ženou. A. Hirschvogel, 1545

Foto: Wikimedia Commons

ROK KNĚŽÍ

JEŽÍŠ KRISTUS, NEJVYŠŠÍ VELEKNĚZ

Kněz je oboustranným prostředníkem mezi Bohem a lidmi

Jedním z oficiálních papežových titulů je označení *Summus Pontifex* – Nejvyšší velekněz. Na mnoha místech listu Židům se však setkáváme s tím, že titul velekněz je přisuzován samotnému Kristu. Kdo je tedy Nejvyšším veleknězem: papež, či Kristus? Odpověď je, myslím, už nyní jasná: je jím Kristus a papež jím je pouze v závislosti na Kristu. Abychom to však viděli v jasnějším světle, budeme se nyní snažit nahlédnout do tajemství kněžství našeho Pána Ježíše Krista.

Svědectví Písma svatého o Kristově kněžství

Kristovo kněžství je ústředním tématem již zmiňovaného listu Židům, jehož autor svým slavnostním a vybroušeným stylem ukazuje na to, jak křesťanská nová smlouva a Ježíš Kristus jako její prostředník a kněz nesmírně převyšují židovskou starou smlouvu a starozákonní levitské kněžství. Vyjádření, kterými list Židům označuje Pána Ježíše jakožto kněze, jsou různorodá a bohatá: „velekněz podle řádu Melchizedechova“ (5,6.10; 6,20; 7,17); „velekněz milosrdný a věrný“ (2,17); „velekněz našeho vyznání“ (3,1); „vynikající velekněz“ (4,14); „velekněz svatý, nevinný, neposkrvněný“ (7,26); „velekněz budoucích hodnot“ (9,11). Proto ten, kdo chce proniknout k jádru Kristova kněžství, udělá nejlépe, když bude rozjímat tento novozákonní list.

Není to ale jediné ani první pojednání o tomto tématu: naopak můžeme říci, že navazuje na nepřetržitou mesiánskou

Foto: thulcandra.wordpress.com

tradici, která se nachází ve Starém i Novém zákoně, a shrnuje ji. Z této tradice musí být nejprve zmíněn žalm 110 (109), který popisuje budoucího Mesiáše jako kněze a krále: „Řekl Hospodin mému Pánu: Zasedni po mé pravici, dokud ti nepoložím tvé nepřátele pod nohy (...). Hospodin přísahal a nebude toho litovat: Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova“ (vv. 1.4). V Novém zákoně se pak často setkáváme s citacemi tohoto žalmu, chápaného zde jasně jako mesiáské proroctví, které se naplnilo v Ježíši Kristu. Když tedy list Židům odkazuje

na tento žalm (5,6.10; 6,20; 7,17), není to ničím novým, ale naopak něčím velmi tradičním.

K proroctvím o kněžském charakteru Mesiáše je zapotřebí počítat jasné starozákonní tvrzení o tom, že Mesiáš spasí svůj lid prostřednictvím svého utrpení. Toto tvrzení vysvítá zvláště ze zpěvu o tajemném Hospodinově služebniku, jejichž ozvěna v novozákonním popisu Ježíšova vykupitelského díla je velmi silná.

Samotná Kristova slova při Poslední večeři naznačují, že jeho smrt je obětí nové smlouvy, kterou přináší za spásu

ROK KNĚŽÍ

lidu. To potvrzuje jeho kněžství, neboť přinášet oběť je vlastním úkonem kněze. Můžeme tudíž říci, že svědectví o kněžství Krista se nachází nejenom na těch místech Písma svatého, kde je výslovně nazýván knězem, ale nepřímě i tam, kde se píše o tom, jak dobrovolně vydal svůj život za druhé lidi.

Podstata Kristova kněžství

Mohli bychom ještě dále pokračovat v biblických svědectvích, ale i ta, která jsme uvedli, bohatě stačí k potvrzení Kristova kněžství. Co to ale znamená?

List Židům píše přímo o tom, kdo je to kněz: „Každý velekněz je brán z lidu a bývá ustanoven pro lid v jeho záležitostech u Boha, aby podával dary a oběti za hříchy“ (5,1; srv. 8,3). To je jeden aspekt kněžství, který bychom mohli označit jako vzestupný duchovní pohyb kněze, tj. od lidí k Bohu. K němu musíme přiřadit ještě druhý, sestupný pohyb – od Boha k lidem. To znamená, že kněz také zprostředkovává a předává lidem Boží dary. Kněz je tedy prostředníkem mezi Bohem a lidmi, a to oboustranným.

Není těžké vidět, jak Kristus toto prostřednictví nejvyšším způsobem uskutečňuje, neboť na jedné straně přinesl na kříži vrcholnou oběť sebe samého za naše hříchy a na druhé straně nám dává „vzácná a nesmírná přislíbení... účast na božské přirozenosti“ (2 Petr 1,4) neboli milost Boží posvěcující a jednou účast na věčné nebeské slávě.

Právě citovaná slova listu Židům („je brán z lidu“) ukazují na to, že kněz je nutně člověk. Pán Ježíš je proto natolik knězem, prostředníkem mezi Bohem a lidmi, nakolik je člověkem, jak to také zdůrazňuje 1. list Timoteovi: „Je totiž... jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš“ (2,5). Avšak spojení s božstvím dodává jeho kněžskému prostřednictví nekonečnou hodnotu.

Foto: blog.adw.org

List Židům dále podtrhává, že pro kněze je nutné a podstatné, aby byl povolán Bohem („nikdo si však nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha jako Áron“; 5,4) a byl ustanoven čili vysvěcen („každý velekněz... bývá ustanoven“; 5,1). „Tak si ani Kristus nepřisvojil slávu velekněžství sám, ale dal mu ji ten, který mu řekl: Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil,“ píše tentýž list (5,5) a tím ukazuje na to, že Kristus byl Bohem Otcem povolán za kněze od věčnosti, spolu s věčným plozením.

Dochází-li ke Kristovu kněžskému povolání už ve věčné „chvilí“ jeho plození Otcem, kdy pak došlo k jeho kněžskému svěcení? Je-li Pán Ježíš knězem ve svém lidství, nakolik je ono spojeno s jeho božstvím, vyplývá z toho, že byl vysvěcen na kněze už ve chvíli svého vtělení, kdy se v lůně Panny Marie stal člověkem, neboť tehdy dochází ke spojení jeho božství s jeho lidstvím. Je tak pomazán na kněze ne nějakým vnějším pomazáním, ale samotným svým bož-

stvím, které se vylévá na jeho lidství a sdílí se mu.

Kněz podle řádu Melchizedechova

Žalm 110 (109) a po něm list Židům označují Pána Ježíše Krista za „kněze podle řádu Melchizedechova“. Co chce toto vyjádření říci? Vysvětlení můžeme najít v samotném listu Židům: Melchizedech byl král Sálemu, který přinesl v oběť chléb a víno a požehnal Abrahámovi po porážce králů (srv. Gn 14, 18–20). Melchizedech tímto požehnáním prokázal svou nadřazenost nad Abrahámem, neboť „požehnání dostává nižší od vyššího“ (Žid 7,7). Tato nadřazenost, potvrzená ještě tím, že Abrahám dal Melchizedechovi desátek, se také nepřímě týkala Abrahámovi budoucího potomka Léviho a celého starozákonního levitského kněžství, protože Lévi byl „ještě v bedrech svého praotce, když mu Melchizedech přišel naproti“ (Žid 7,10). Pán Ježíš se tudíž nazývá „knězem podle řádu Melchizedechova“ zvláště z toho důvodu, že Melchizedechova nadřazenost nad Abrahámem a v jeho osobě nad Lévim byla předobrazem přednosti Kristova kněžství před starozákonním levitským kněžstvím.

List Židům uvádí ještě další důvody: „Jméno Melchizedech se vykládá »král spravedlnosti, král pokoje«“ (Žid 7,2), a Kristovo kněžské království je království spravedlnosti a pokoje. Dále se v Písmu svatém u Melchizedecha „neuvádí jeho otec, matka, rodokmen, kdy začal žít a kdy skonat“ (Žid 7,3), a tím se podobá Kristu, který je knězem navěky.

K těmto důvodům z listu Židům můžeme ještě přidat ten, že novozákonní kněží, kteří mají účast na jediném Kristově kněžství, obětují Krista pod způsoby chleba a vína, a tím se podobají Melchizedechovi, který přinesl v oběť chléb a víno: vždyť „v Novém zákoně se pravá Kristova oběť sděluje věřícím pod způsoby chleba a vína“.

Kněz i oběť

Již jsme hovořili o tom, že smrt Krista byla jím samým zamýšlena a uskutečněna jako oběť. Nekonečná hodnota této oběti vyplývá nejenom z osoby Ježíše

Je-li Pán Ježíš knězem ve svém lidství, nakolik je ono spojeno s jeho božstvím, vyplývá z toho, že byl vysvěcen na kněze už ve chvíli svého vtělení, kdy se v lůně Panny Marie stal člověkem, neboť tehdy dochází ke spojení jeho božství s jeho lidstvím. Je tak pomazán na kněze ne nějakým vnějším pomazáním, ale samotným svým božstvím, které se vylévá na jeho lidství a sdílí se mu.

ROK KNĚŽÍ / DOPISY

Krista jakožto kněze, který ji přináší, ale také z obětího daru, kterým je opět samotný Kristus. Je zde tedy totožnost obětujícího a obětovaného: Pán Ježíš je zároveň knězem a obětího darem (*sacerdos et victima*).

Při Kristově obětování se to nejdůležitější odehrává uvnitř, v Ježíšově nejsvětějším Srdci. K oběti nedošlo tím, že druzí lidé Krista zabili, nýbrž tím, že on zcela dobrovolně přijal utrpení a smrt, v poslušnosti k Otcově vůli pro spásanosnou lásku k nám. Tak máme v Ježíšově oběti nejenom totožnost kněze a obětího daru, ale i zcela harmonickou jednotu mezi vnitřní a vnější obětí; vnější oběť je znamením a vyjádřením oběti vnitřní.

List Židům píše o Kristu, že „skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny“ (9,14). Tím poukazuje na to, že jako při starozákonních obětech se celá obětího zvířata či jejich části obětovaly spálením na ohni, tak oběť Nového zákona byla Kristem uskutečněna prostřednictvím Ducha svatého, Ohně nekonečné lásky.

Věčný kněz

Náš Pán je věčným knězem, protože jeho kněžství, které začalo v okamžiku jeho vtělení, nikdy neskončí: vždyť navěky zůstane člověkem a věčné jsou plody jeho kněžské služby – oslava Boží a spása lidí.

Jestliže Kristovo kněžství je věčné, neplatí to pro samotný úkon oběti přinesené Pánem na kříži, ke kterému došlo pouze jednou jedenkrát. Kristus „po-

Biskupové a kněží ve chvíli, kdy přinášejí oběť mše svaté, nejednají svým jménem, ale *in persona Christi Capitis* – „v osobě Krista Hlavy“, a sám Kristus „neviditelně předsedá každé eucharistické oběti“.

dal za hříchy jednu jedinou oběť, a pak se navzdýcky posadil po Boží pravici“ (Žid 10,12) v nebi, kde již svou oběť neopakuje. Oběť mše svaté není proto novou Kristovou obětí, nýbrž zpřítomněním a znázorněním jeho jediné kalvárské oběti. To však neznamená, že Pán Ježíš nepokračuje v nebi ve výkonu své kněžské služby: list Židům zdůrazňuje Kristovu přímluvu u Boha Otce za nás a za naši spásu (srv. 7,25; 9,24), která je úzce spojená s jeho obětí na kříži (srv. 9,12).

I když Ježíšova přímluva u Otce ustane při konečném naplnění všeho na konci časů, neustane tím jeho kněžská služba, neboť bude jako Hlava Církve navěky chválit Boha Otce.

Jediný kněz

Jako Kristova oběť byla jediná a dokonalá a všechny dřívější oběti byly pouze jejím stínem a předobrazem, tak také Kristovo kněžství je jediné a dokonalé. Starozákonní kněžství bylo tudíž předobrazem tohoto jediného Pánova kněžství a novozákonní kněžství ve své dvojí podobě – ve všeobecném kněžství všech věřících

a ve služebném neboli hierarchickém kněžství biskupů a kněží – není jeho pokračováním či doplněním, nýbrž účastí na něm. Biskupové a kněží ve chvíli, kdy přinášejí oběť mše svaté, nejednají svým jménem, ale *in persona Christi Capitis* – „v osobě Krista Hlavy“, a sám Kristus „neviditelně předsedá každé eucharistické oběti“ (KKC, čl. 1348). Svatý Tomáš Akvinský vyjadřuje tuto jedinstvo Kristova kněžství v mistrné zkratce: „Kristus je pramenem každého kněžství: vždyť kněz Starého zákona byl jeho předobrazem, zatímco kněz Nového zákona jedná v jeho osobě.“

To, že biskupové a kněží jednají „v osobě Krista Hlavy“, ukazuje na jejich pravou důstojnost, která nespočívá v jejich lidských a osobních kvalitách, i když jsou u nich jistě potřebné a žádoucí, nýbrž v tom, že jsou živým obrazem Krista, že jsou *alter Christus* – „druhý Kristus“.

To, co platí obecně o všech biskupech a kněžích, platí zvláštním způsobem o papeži, neboť on zcela jedinečným způsobem jedná „v osobě Krista Hlavy“. On je *vicarius Christi* – „náměstek Kristův“. To výstižně vyjadřuje svatý papež Lev Veliký, když vkládá Kristu do úst tato slova: „Jestliže já jsem neporušitelná skála, jsem nárožní kvádr, který spojuje obě části v jedno, a jediný základ, kromě něhož nikdo nemůže položit jiný, i ty jsi... skála, protože tě má síla zpevňuje, takže máš se mnou účast na tom, co já vlastním ze své moci.“

Štěpán Filip

převzato z časopisu Amen 6/2000

Má těhotná žena právo na informace?

Dokončení ze strany 7

Celá řada norem totiž ponechává zákonným zástupcům širokou paletu pravomocí nad nezletilými – z toho prostého důvodu, že nezletilý člověk není ještě schopen plně rozhodovat o všech svých záležitostech, např. majetkových. Nemůže ani volit a bez souhlasu soudu uzavřít manželství. Nad tím se nikdo nepozastavuje. Osudový krok interrupce by tedy v kontextu celé rodiny být rozhodován neměl?

A jsme u jádra věci: každému spotřebiteli jsou doslova vnucovány desítky nepotřebných informací vyplývajících z legislativy. Na krabici mléka se můžeme dočíst informaci pro alergiky, že výrobek obsahuje mléko. Z krabiček cigaret na nás volají katastroficky laděná varování. Ale jakákoli snaha podat kvalifikované, komplexní a vyvážené informace o takto zásadním rozhodnutí ženy naráží na nečekaný odpor. Ministerstvo zdravotnictví, v jehož zájmu by mělo být

zajištění nejlepších možných informací, ale i nabídek pomoci ženám v (nechtěném) těhotenství, z nepochopitelných důvodů preferuje nepodložená rozhodnutí. Nemá snad třesoucí se a plačící dívka, které se vlivem okolností zhroutil svět a je najednou sama se svým dítětem, právo na kvalitní informace?

Doufejme, že nad touto paskvilní legislativní iniciativou ministerských úředníků zvítězí zdravý rozum a zájem těch, kteří jsou nejslabší – nenarozených dětí a jejich matek v tíživé situaci.

Josef Mudra

NA ZÁVĚR

Poznámka k týdnu

Litva

Před pár lety jsem na Litvě prožila několik krásných dní. Nádherná, i když drsná země se v roce 1991 opět stala svobodným samostatným státem. V dalších letech prošla vážnou krizí, která byla z velké části zaviněna dědictvím sovětského hospodářství. Kromě totalitní historie nás s Litvou spojuje i datum 1. května 2004, kdy jsme se stali členy Evropské unie. Pouhých pět let poté se Litva stala obětí právního pozitivismu současného politického evropského myšlení. V červenci 2009 litevský parlament impozantní většinou přehlasoval prezidentské veto a i přes odpor mezinárodních organizací definitivně přijal novelu Zákona na ochranu nezletilých osob před škodlivým vlivem zveřejňovaných informací. Cílem zákona je zabránit zveřejňování informací, které propagují homosexuální, bisexuální a polygamní vztahy, protože jsou v rozporu s rodinnými hodnotami. V litevském trestním právu se zvažuje forma možných postihů osob, které zákon poruší např. tím, že veřejně propagují homosexuální chování. Dalo se čekat, že přijde odezva. V rozhořčené diskusi v Evropském parlamentu (EP) zazněl argument

Vypadá to, že Litevci jsou vyňati z práva usilovat o štěstí, neboť to, co oni drtivou převahou hlasů za své štěstí zákonem pojmenovali, jim má být vzato a nahrazeno „štěstím“, o které nestojí.

jednoho společného termínu – dne přijetí zákona 14. července a zároveň výročího dne dobytí Bastily. Ten den si mají lidé prý připomínat *svobodu projevu a právo usilovat o štěstí*, což je citát z ústavy Spojených států. Nakolik se respekt ke svobodě projevu (a v rámci legislativy EU také

k právu na svobodu zákonodárství vlastní země) povedl, nechť čtenář posoudí sám: Litva obdržela v září usnesení EP, ve kterém je vyzvána k revizi zákona. Vypadá to, že Litevci jsou vyňati z *práva usilovat o štěstí*, neboť to, co oni drtivou převahou hlasů za své štěstí zákonem pojmenovali, jim má být vzato a nahrazeno „štěstím“, o které nestojí. Litevští rodiče mohou být obětmi antidiskriminační fobie přerostlé do podoby strachu říci (a myslet si) vlastně cokoliv názorově konkrétního. Může jim být odňato právo (a povinnost) odpovědné výchovy dětí. Zákon, který má v platnost vstoupit 1. března 2010, jim potvrdil již v přirozeně právní rovině dané záruky svobodné morální, intelektuální a občanské formaci vlastního dítěte. Jakou revizi tedy mají v EP na mysli? Česká biskupská konference se nyní připojila k podpoře Litvy a ke kritice usnesení EP, když ve svém prohlášení připomněla, že „zdravý vývoj dětí a mládeže je podmínkou pro další existenci jednotlivých evropských národů“. Rozhodný postoj českých a moravských biskupů je hodný následování!

Zdeňka Rybová

Liturgická čtení

25. 10. Neděle Jer 31,7–9, Žl 126, Žid 5,1–6, Mk 10,46–52

30. neděle v mezidobí

26. 10. Pondělí Řím 8,12–17, Žl 68, Lk 13,10–17
sv. Rustik

27. 10. Úterý Řím 8,18–25, Žl 126, Lk 13,18–21
sv. Frumencius

28. 10. Středa Ef 2,19–22, Žl 19, Lk 6,12–19
Svátek sv. Šimona a Judy, apoštolů

29. 10. Čtvrtek Řím 8,31b–39, Žl 109, Lk 13,31–35
bl. Marie Restituta Kafková, sv. Narcis

30. 10. Pátek Řím 9,1–5, Žl 147B, Lk 14,1–6
sv. Marcel

31. 10. Sobota Řím 11,1–2a.11–12.25–29, Žl 94, Lk 14,1.7–11
sv. Wolfgang

RC MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Fotografie bez uvedení zdroje pocházejí z Flickr.com. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500. Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. Teologický poradce: P. Mgr. Pavel Mayer OP. Objednávky: Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což pro tento rok činí 465 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.